

2010

**Observatori Municipal
sobre el VIH i la Sida
2n INFORME**

Observatori Municipal sobre el VIH i la Sida

2n INFORME

Juliol de 2010

I.	INTRODUCCIÓ	1
II.	INDICADORS DE LA INCIDÈNCIA DEL VIH I LA SIDA	4
	1. Casos registrats de sida i VIH	5
	A. Casos de sida registrats a Mataró en el període 1981-2008	5
	B. Casos de VIH i sida registrats a Mataró en el període 2001-2008	7
	2. Vies de transmissió de la sida per edat i sexe	7
	A. Vies de transmissió de la sida en el període 1981-2008	7
	B. Vies de transmissió en el període 2001-2008	9
	3. Incidència del VIH i de la sida entre la població immigrant de Catalunya en el període 1981- 2008	10
III.	INDICADORS D'ACTIVITAT PREVENTIVA I INFORMATIVA	12
	1. Programa Àmbit Maresme	13
	A. Servei d'informació	13
	B. Cursos de formació. Total d'assistents i tipologia	13
	C. Material distribuït	15
	D. Formació d'agents de salut	16
	E. Indicadors d'inserció	17
	F. Indicadors de participació en el programa de voluntariat	17

2. Programa Coneix, respecta, estima	17
3. Tallers d'educació afectiva i sexualitat	19
4. Programa d'accessibilitat a preservatius	20
5. Programa d'intercanvi de xeringues	22
6. Programa de manteniment amb metadona	26
A. Nombre d'inclusions	26
B. Nombre d'usuaris	26
7. Formació d'usuaris en actiu	27
8. Protocol de coordinació assistencial	28
A. Formació als equips d'atenció primària i als professionals de les farmàcies	28
B. Informació sobre recursos de la ciutat	31
9. Programa d'intervenció amb treballadores sexuals	32

IV.	INDICADORS DE DETECCIÓ, TRACTAMENT I ASSISTÈNCIA	34
	1. Nous casos de VIH i de sida	35
	A. Nous casos de VIH: noves infeccions de VIH i nous casos de VIH ja diagnosticats en l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró	35
	B. Noves infeccions de VIH entre residents a Mataró	36
	C. Nous casos de sida	37
	D. Distribució anual per sexe i edat dels nous casos i de les noves infeccions de VIH	38
	E. Vies de contagi de les noves infeccions de VIH	39
	2. Proves de detecció del VIH	40
	A. Prova de detecció als centres d'atenció primària i a l'Hospital de Mataró	40
	B. Test ràpid del VIH a les farmàcies	40
	3. Nombre d'afectats i familiars atesos en el programa de suport psicològic	42
V.	CONCLUSIONS	43

TAULES

TII.1	Nombre de casos registrats de sida i defuncions per sexe de residents a Mataró (1/1/1981-31/12/2008)	5
TII.2	Nombre de casos registrats de sida i defuncions per sexe de residents a Mataró (2001-2008)	7
TII.3	Nombre de casos registrats de VIH i defuncions per sexe de residents a Mataró (2001-2008)	7
TII.4	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (total). Residents a Mataró (1/1/1981-2008)	8
TII.5	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (homes). Residents a Mataró (1/1/1981-2008)	8
TII.6	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (dones). Residents a Mataró (1/1/1981-2008)	8
TII.7	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (total). Residents a Mataró (2001-2008)	9
TII.8	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (homes). Residents a Mataró (2001-2008)	9
TII.9	Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (dones). Residents a Mataró (2001-2008)	10
TIll.1	Programa Àmbit Maresme. Nombre de persones ateses pel servei d'informació	13
TIll.2	Programa Àmbit Maresme. Històric cursos de formació. Total assistents i tipologia	13
TIll.3	Programa Àmbit Maresme. Cursos de formació. Total assistents i tipologia (2008)	14

TIII.4 Programa Àmbit Maresme. Cursos de formació. Total assistents i tipologia (2009)	14
TIII.5 Programa Àmbit Maresme. Nombre i tipus de material distribuït	15
TIII.6 Programa Àmbit Maresme. Formació d'agents de salut	16
TIII.7 Programa Àmbit Maresme. Intervenció agents de salut	16
TIII.8 Programa Àmbit Maresme. Assessorament laboral	17
TIII.9 Programa Àmbit Maresme. Participació	17
TIII.10 Programa coneix, respecta, estima. Nombre de centres participants per nivell i curs escolar	18
TIII.11 Programa coneix, respecta, estima. Nombre d'alumnes participants per nivell i curs escolar	18
TIII.12 Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a estudiants de tercer i quart d'ESO	19
TIII.13 Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a discapacitats intel·lectuals	20
TIII.14 Distribució de preservatius a través del Programa Màquina a Mataró	22
TIII.15 Nombre de kits de xeringues distribuïts per serveis	23
TIII.16 Actuacions dels agents de salut en zones amb indicis de consum de drogues	23
TIII.17 Recollida de xeringues per serveis. Mataró 2006-2009	25
TIII.18 Recollida de xeringues per part del servei de manteniment. Mataró (1993-2009)	25
TIII.19 Centre d'atenció a les drogodependències. Formació d'usuaris en actiu	27

TIII.20 Sessions informatives del Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró	29
TIII.21 Sessions de formació sobre diagnòstic precoç de la infecció pel VIH.	30
TIII.22 Distribució del fullet de recursos del Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró	31
TIII.23 Distribució del fullet de prevenció de la sida entre poblacions de nacionalitat estrangera	32
TIII.24 Programa d'intervenció amb treballadores sexuals	32
TIII.25 Distribució per lloc d'origen de les treballadores sexuals (via pública)	33
TIV.1 Nombre anual de nous casos de sida respecte al total de casos de VIH en seguiment actiu	37
TIV.2 Nous casos de sida, que d'entrada han desenvolupat la malaltia o ho han fet en el decurs del primer any, sobre noves infeccions de VIH	37
TIV.3 Nombre anual de proves de VIH efectuades pel laboratori de l'Hospital de Mataró i percentatge de positius	40
TIV.4 Nombre anual de proves anònimes de VIH efectuades per la Unitat Funcional de Sida i percentatge de positius	40
TIV.5 Distribució per sexe del test ràpid de farmàcies 2009	41
TIV.6 Distribució per trams d'edat del test ràpid de farmàcies 2009	41
TIV.7 Motiu pel qual es demana el test ràpid de farmàcies 2009	42
TIV.8 Programa de suport psicològic. Afectats i familiars atesos	42

GRÀFIQUES

GII.1	Estructura per edat i sexe dels casos de sida registrats de residents a Mataró (1/1/1981-31/12/2008)	5
GII.2	Distribució de casos de sida i defuncions per sexe i any de residents a Mataró (1/1/1981-31/12/2008)	6
GII.3	Evolució del percentatge de casos de sida i nous diagnòstics de VIH en població immigrant a Catalunya (1996-2008)	11
GIII.1	Nombre de preservatius distribuïts segons campanyes de prevenció	21
GIII.2	Nombre de kits de xeringues distribuïts i percentatge de retorns	24
GIII.3	Nombre i variació de les inclusions en el Programa de manteniment amb metadona (PMM)	26
GIII.4	Mitjana mensual d'usuaris en el Programa de manteniment amb metadona (PMM)	27
GIV.1	Casos nous de VIH registrats: noves infeccions i nous casos amb VIH ja diagnosticat	35
GIV.2	Casos nous de VIH de residents a Mataró i percentatge sobre total de casos nous de VIH	36
GIV.3	Distribució per sexe i mitjana d'edat dels casos nous de VIH	38
GIV.4	Distribució per sexe i mitjana d'edat de les noves infeccions de VIH	38
GIV.5	Vies de contagi de les noves infeccions de VIH	39

I. Introducció

El document que us presentem a continuació és el segon informe de l'Observatori Municipal sobre el VIH i la Sida de Mataró. Tal com destacàvem en l'informe anterior, la creació d'aquest Observatori respon a una de les prioritats que planteja el Pla d'actuació sobre el VIH i la Sida a Mataró (novembre de 2006). Una de les línies estratègiques del Pla d'actuació –informació, avaluació i recerca- marca com a objectiu prioritari la creació d'un sistema d'informació estable com a instrument que en garanteixi el desenvolupament del Pla, tot adequant els recursos i els programes a les necessitats existents al territori, i avaluant les intervencions que s'hi estan duent a terme.

Els sistemes d'informació o observatoris d'àmbit local acostumen a ser poc usats al nostre país. Sovint, per conèixer les necessitats d'intervenció o l'evolució d'una problemàtica determinada s'ha de partir d'informacions d'un territori més ampli amb l'inconvenient que la informació obtinguda no fa referència a les especificitats d'un territori concret, de les prestacions que s'ofereixen des dels serveis o de les necessitats detectades a partir d'un contacte proper. Des de l'Ajuntament de Mataró tenim l'experiència de l'Observatori Municipal sobre el Consum de Drogues, creat l'any 2001. Aquests anys ens han atorgat prou experiència com per poder definir amb més seguretat l'observatori sobre el VIH i la sida. De fet, l'àmbit local ens ofereix una mirada propera amb la possibilitat d'acotar els paràmetres de la incidència de la problemàtica en les distintes línies estratègiques que es descriuen en el Pla i, a més a més, ens permet plantejar les actuacions comunitàries d'acord amb les necessitats reals.

L'elaboració del segon informe per part del Servei d'Estudis i Planificació de l'Ajuntament de Mataró ha estat possible gràcies a la participació dels professionals dels diversos serveis relacionats amb la prevenció i el tractament del VIH i la sida, representants de serveis que han participat en el disseny del Pla i en el desenvolupament de les diferents accions. Enguany, la Comissió Tècnica del Pla, coordinada des del Servei de Salut Pública de l'Ajuntament de Mataró, ha estat formada per les persones següents:

- Enric Batlle. Centre d'Atenció a les Drogodependències del Servei de Psiquiatria del Consorci Sanitari del Maresme (CSdM).
- Carme Forcada. Centres d'atenció primària de l'Institut Català de la Salut (ICS).
- Emili Burdoy i Enric Corona. Centres d'atenció primària del CSdM.
- Pilar Barrufet i Lluís Force. Unitat Funcional de Sida del Servei de Medicina Interna de l'Hospital de Mataró del CSdM.
- Carmina Subirana i M. Àngels Via. Farmàcies comunitàries de Mataró.
- Maria Bermúdez. Pla de Nova Ciutadania de l'Ajuntament de Mataró.
- Helena Cascalló. Programa Àmbit Maresme de l'associació ÀMBITprevenció.
- Hildegard Mausbach. Programa d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva de l'ICS (CSdM).
- Voluntaris del Programa Àmbit Maresme.
- Assumpta Lluç. Servei de Salut Pública de l'Ajuntament de Mataró.

Igualment, destacar i agrair les dades aportades per elaborar aquest informe al Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT) i al Programa per a la Prevenció i l'Assistència de la Sida de la Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut.

Pel que fa al desenvolupament de l'Observatori, la Comissió Tècnica ha estat treballant per tal de millorar els sistemes de registre de cada servei, informatitzant-ne els indicadors i controlant els processos de recollida de dades. Alhora, s'hi han introduït nous indicadors d'acord amb les accions efectuades pel desenvolupament del Pla. Com en l'informe anterior, el sistema d'indicadors s'estructura en tres blocs temàtics:

1. Indicadors de la incidència del VIH i la sida.
2. Indicadors d'activitat preventiva i informativa.
3. Indicadors de detecció, tractament i assistència.

Les conclusions d'aquest informe seran un dels punts de partida per a la revisió del Pla d'actuació sobre el VIH i la sida que caldrà revisar durant l'any 2011.

Aquest segon informe -com ja es va apuntar a l'edició anterior- no s'ha de veure com un punt final, sinó com una eina de treball que encara està millorant. Així doncs, cal destacar l'esforç de tots els participants per superar l'aportació limitada de la dada conjuntural, emmarcant-la en sèries històriques més àmplies; la revisió que s'ha fet de la presentació d'alguns indicadors i, finalment, la incorporació de les dades més recents que estan disponibles en cada moment, com ara en el cas del test del VIH de farmàcies.

Per últim, indicar que l'estructura de l'Observatori respon a la idea implícita de trobar un equilibri entre les dades d'incidència que en general venen facilitades per entitats i organismes de caire supramunicipal i la gran diversitat d'iniciatives a nivell local, particularment en l'àmbit de la prevenció. Aquestes darreres actuacions, malgrat la dificultat d'avaluació que presenten, són bàsiques per a un observatori que reclama la necessitat de tenir una visió també local de la problemàtica que analitza.

II. Indicadors de la incidència del VIH i la sida

1. Casos registrats de sida i VIH

A. Casos de sida registrats a Mataró en el període 1981-2008

El Centre d'Estudis Epidemiològics sobre el VIH i la sida de Catalunya (CEEISCAT) registra un total de 287 casos de sida entre els residents a Mataró de 1981 a 2008, període durant el qual 163 han mort persones. La distribució dels casos registrats per sexe és de 222 casos d'homes i 65 de dones. Si bé el nombre absolut de defuncions és superior en el cas dels homes que no pas en el de les dones -126 i 37, respectivament-, en termes relatius la incidència és la mateixa: 56,8% i 56,9%. Al 2008 no ha calgut lamentar cap defunció.

Els trams d'edat que concentren un major nombre de casos -tant per als d'homes com per a les dones- són els de 30-34 (71), 35-39 (60) i 25-29 (55). En termes percentuals, el tram d'edat de 30-34 anys dona compte de pràcticament el 25% del total de casos. Si a aquest li sumem el tram d'edat de 35-39 anys, entre tots dos gairebé expliquen el 50% dels casos de sida registrats a Mataró en el període 1981-2008.

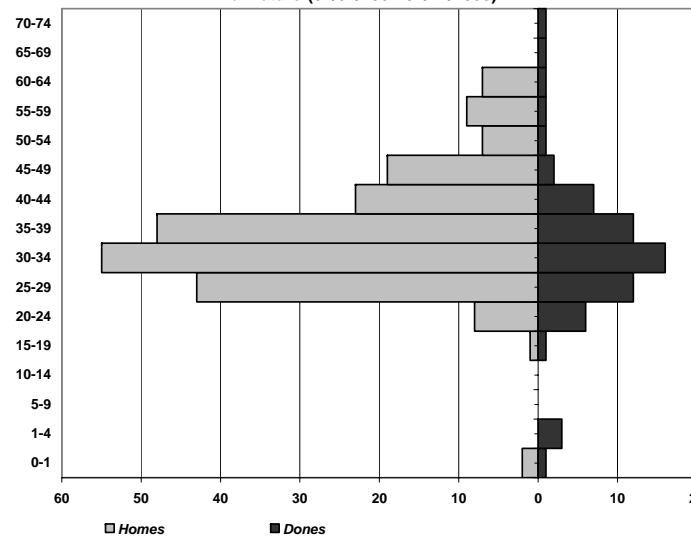
Nombre de casos registrats de sida i defuncions per sexe de residents a Mataró. (1/1/1981-31/12/2008)

TII.1.

	Nombre	%	Defuncions	%/total casos per sexe
Homes	222	77,4	126	56,8
Dones	65	22,6	37	56,9
Total	287	100	163	56,8

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

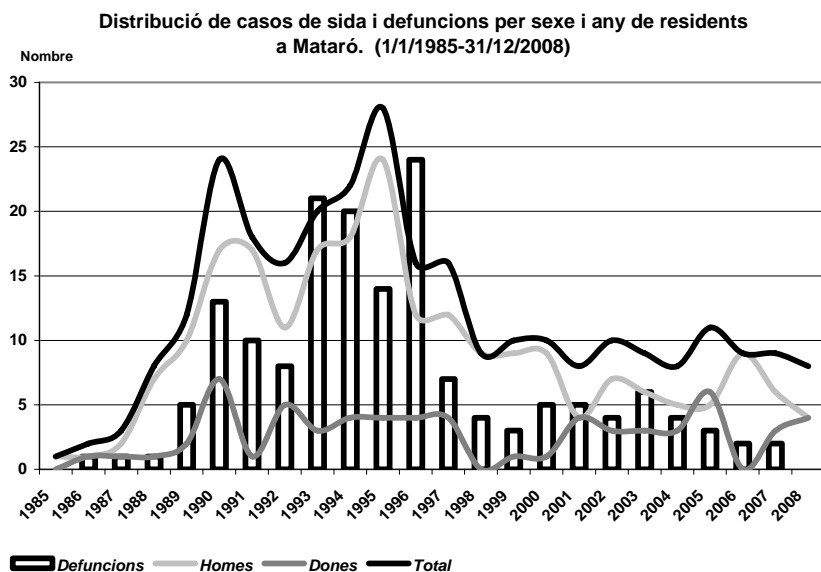
Estructura per edat i sexe dels casos de sida registrats de residents a Mataró (01/01/1981-31/12/2008)

GII.1

La mitjana d'edat dels casos registrats de sida a Mataró en el període 1981-2008 és de 35,99 anys (36,73 en els cas dels homes i 33,50 en el de les dones).

GII.2.

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

La dècada dels 90 és la que concentra un nombre més gran de defuncions. La mitjana d'edat dels casos registrats que han mort en el període 1981-2008 és de 34,05 anys (34,82 els homes i 31,42 les dones). La mitjana d'anys de vida perduts en aquest període com a conseqüència de la sida és de 35,12 anys.

B. Casos de VIH i sida registrats a Mataró en el període 2001-2008

En el període més recent, 2001-2008, el CEEISCAT ha registrat un total de 72 casos de sida entre els residents a Mataró: 46 d'homes i 26 de dones. El nombre total de defuncions de casos registrats dins d'aquest període ha estat de 10 (5 homes i 5 dones). Aquest nombre de defuncions podria augmentar fins a les 26 si tinguéssim en compte els casos als quals se'ls va diagnosticar la sida abans de 2001 i que han mort al llarg dels darrers set anys. El percentatge de casos que comporten la defunció de la persona diagnosticada dins d'aquest període és del 13,9%, si bé es constata una major incidència entre les dones afectades. Així, mentre el percentatge de defuncions entre els homes és del 10,9%, entre les dones és del 19,2%.

Nombre de casos registrats de sida i defuncions per sexe de residents a Mataró. (2001-2008)

TII.2.

	Nombre	%	Defuncions	%/total casos per sexe
Homes	46	63,9	5	10,9
Dones	26	36,1	5	19,2
Total	72	100	10	13,9

Nombre de casos registrats de VIH i defuncions per sexe de residents a Mataró. (2001-2008)

TII.3.

	Nombre	%	Defuncions	%/total casos per sexe
Homes	95	67,9	5	5,3
Dones	45	32,1	2	4,4
Total	140	100	7	5,0

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa als casos d'infecció amb VIH, durant el període 2001-2008 el CEEISCAT n'ha registrat 140 casos: 95 homes i 45 dones. El percentatge de defuncions dels casos registrats dins d'aquest període ha estat del 5,3 i el 4,4%, respectivament.

2. Vies de transmissió de la sida per edat i sexe

A. Vies de transmissió de la sida en el període 1981-2008

En aquest període, la via de contagi amb el major nombre de casos (132) és el consum de drogues per via parenteral, ja que representa el 47,42% del total. Per trams d'edat, aquesta via dona compte del 70,9% dels contagis entre 25-29 anys i del 58,1% dels contagis entre 30-34 anys. La segona via per nombre de casos són les relacions heterosexuales (85), fet que representa el 30,56% del total de casos registrats. Un 40% dels contagis entre els 35-39 anys es degut a aquesta causa, percentatge que augmenta fins al 50% en el tram dels 40-44 anys.

Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (total). Residents a Mataró (1/1/1981-2008)

	0-1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
TII.4. Transmissió vertical	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
UDVP	0	0	0	0	0	11	39	36	29	11	6	0	0	0	132
Heterosexual	0	0	0	0	1	2	9	9	24	15	8	5	7	5	85
Homo-bisexual	0	0	0	0	0	0	5	16	5	3	5	2	2	1	39
No qualificat	0	0	0	0	0	1	0	1	2	1	1	1	1	4	12
Altres	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0	4
Total	3	3	0	0	2	14	55	62	60	30	21	8	10	10	278

Si bé per sexes aquestes són les dues vies més habituals de contagi no ho és, en canvi, la incidència de les mateixes. Així, en el cas dels homes, el 51,35% dels contagis ho són per UDVP i el 25,23% per relacions heterosexuales, mentre que en el cas de les dones, el 32,14% ho són per UDVP i el 51,79% per relacions heterosexuales. Les relacions homosexuals – bisexuals tenen un pes significatiu entre les vies de contagi dels homes, ja que representen el 17,58% del total.

Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (homes). Residents a Mataró (1/1/1981-2008)

	0-1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
TII.5. Transmissió vertical	2														2
UDVP						8	34	35	23	9	5				114
Heterosexual							3	4	18	11	7	4	6	3	56
Homo-bisexual							5	16	5	3	5	2	2	1	39
No qualificat									2		1	1	1	3	8
Altres					1		1				1				3
Total	2	0	0	0	1	8	43	55	48	23	19	7	9	7	222

Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (dones). Residents a Mataró (1/1/1981-2008)

	0-1	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
TII.6. Transmissió vertical	1	3													4
UDVP						3	5	1	6	2	1				18
Heterosexual					1	2	6	5	6	4	1	1	1	2	29
Homo-bisexual															0
No qualificat						1		1		1				1	4
Altres							1								1
Total	1	3	0	0	1	6	12	7	12	7	2	1	1	3	56

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut, Generalitat de Catalunya.

B. Vies de transmissió en el període 2001-2008

El canvi més destacat de l'etapa recent és el creixent protagonisme de les relacions sexuals com a via de contagi principal de la sida. Amb un total de 44 casos, les relacions heterosexuals representen el 61,11% dels casos registrats en aquest període. Per sexes, en el cas dels homes, les relacions heterosexuals expliquen el 56,52% del total de contagis, mentre que les relacions homosexuals i/o bisexuals suposen el 15,22%. En el cas de les dones, les relacions heterosexuals donen compte del 69,2% dels contagis.

Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (total).

Residents a Mataró (2001-2008)

TII.7.

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
Transmissió vertical										
UDVP	0	3	1	7	3	6	0	0	0	20
Heterosexual	1	4	2	10	10	5	4	4	4	44
Homo-bisexual	0	0	3	1	1	1	1	0	0	7
No qualificat	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Total	1	7	6	18	15	12	5	4	4	72

Per la seva banda, el contagi per consum de drogues per via parenteral es manté com a segona via, a molta distància de les relacions sexuals. En el cas dels homes representa el 28,26% del total, enfront del 26,19% de les dones.

Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (homes).

Residents a Mataró (2001-2008)

TII.8.

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
Transmissió vertical										
UDVP		3	1	3	1	5	0	0	0	13
Heterosexual		1	0	7	6	4	3	3	2	26
Homo-bisexual		0	3	1	1	1	1	0	0	7
No qualificat										
Total	0	4	4	11	8	10	4	3	2	46

Distribució dels casos de sida segons grup de transmissió, edat i sexe (dones).

Residents a Mataró (2001-2008)

TII.9.

	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60i+	Total
Transmissió vertical										
UDVP	0	0	0	4	2	1	0	0	0	7
Heterosexual	1	3	2	3	4	1	1	1	2	18
Homo-bisexual										
No qualificat	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Total	1	3	2	7	7	2	1	1	2	26

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut, Generalitat de Catalunya.

3. Incidència del VIH i de la sida entre la població immigrant de Catalunya en el període 1981-2008

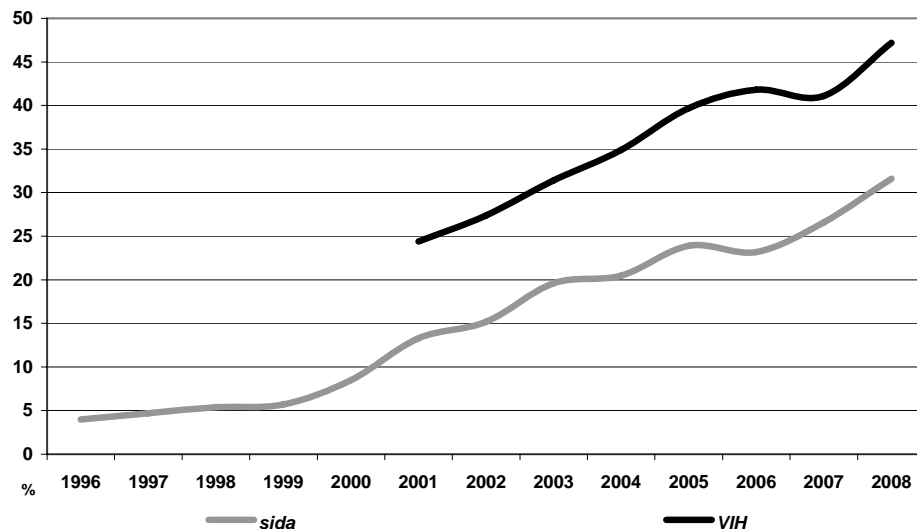
La impossibilitat de poder comptar amb dades sobre la incidència del virus del VIH i la sida a nivell local justifica que en aquest apartat incorporem dades referides al total de Catalunya. Com s'hi pot observar, el pes sobre el total de casos de contagi ha anat augmentat, com també ho ha fet la població immigrada estrangera a Catalunya. Tanmateix, el fet que els percentatges d'incidència de la sida i del VIH siguin superiors al pes que aquesta població té sobre el conjunt de la població catalana indica que es tracta d'un col·lectiu que es troba en una situació de risc particular.

Les dades evidencien un progressiu increment del pes de la població immigrada en els nous diagnòstics de VIH, ja que passa d'un 24,4% l'any 2001 a un 47,2% l'any 2008. Per al conjunt del període 2001-2008, la població estrangera representa el 35,6% dels nous diagnòstics de VIH. La distribució entre nacionalitats d'aquest percentatge és la següent: un 44,2% correspon a l'Amèrica Llatina i el Carib; un 29,5%, a l'Àfrica Subsahariana; un 11,1%, a l'Europa Occidental; un 6,7%, a l'Europa Oriental; un 5,3%, a l'Àfrica del Nord; i, finalment, un 3,2% correspon a altres països. La via de transmissió de la infecció pel VIH més freqüent ha estat l'heterosexual, ja que representa un 45,5% dels casos entre els homes i un 90% entre les dones.

Els casos de contagi de sida segueixen una evolució similar, amb un guany de pes de la població estrangera sobre els nous casos diagnosticats. Així, aquesta passa de representar el 2,1% en el període 1981-1985 al 31,6% de l'any 2008.

GII.3.

Evolució del percentatge de casos de sida i nous diagnòstics de VIH en població immigrant. Catalunya, 1996-2008

Font: elaboració a partir de dades del CEEISCAT. Direcció General de Salut Pública del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

III. Indicadors d'activitat preventiva i informativa

1. Programa Àmbit Maresme

Àmbit Maresme és un programa de prevenció comunitària i de suport a persones sensibilitzades o afectades per la sida. Des de l'any 1999, la Fundació Àmbit Prevenció ofereix informació general, sensibilització comunitària, atenció social i accions de voluntariat. El programa dóna atenció psicològica a persones afectades des de la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

A. Servei d'informació

El Servei d'informació d'Àmbit Prevenció ha atès les sol·licituds d'un total de 25 persones en els darrers quatre anys.

TIII.1

Programa Àmbit Maresme. Nombre de persones ateses pel Servei d'informació

	Nombre
2006	10
2007	6
2008	3
2009	6

B. Cursos de formació. Total d'assistents i tipologia

En el decurs del període 2003-2009, en el marc del Programa Àmbit Maresme, han rebut formació 1.288 persones, 770 de les quals eren alumnes de tercer i quart d'ESO, primer i segon de Batxillerat i cicles formatius.

TIII.2

Programa Àmbit Maresme. Històric cursos de formació. Total assistents i tipologia

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Total
IES 3r i 4r ESO, 1r i 2n Batxillerat i CF	79	99	80	152	67	109	184	770
Centres de joves					13	8	46	67
Centres de formació d'adults		10	180				148	338
Formació a voluntaris			6	5	6	2		19
Professionals			22	23		25	24	94
Total	79	109	288	180	86	144	402	1.288

TIII.3

Programa Àmbit Maresme. Cursos de formació. Total assistents i tipologia (2008)

CENTRE	NBRE. ASSISTENS	POBLACIÓ	HORARI	MOTIU DE LA FORMACIÓ	GRAU DE SATISFACCIÓ
Centre Obert Salesians	8	Joves immigrants	2 h	Informació	Valoració general: 7,5
IES Mataró	49	4t ESO, 1r Batxillerat, Cicles formatius	4 grups de 2.30 h cadascun	Realitzar intervenció amb iguals. -Taula informativa, - Donar Informació al IES en l'espai de tutoria sobre el VIH/sida i recursos.	Valoració general: 8,53
IES Pla d'en Boet	60	Batxillerat Cicles Formatius		Informació	Valoració general:8,72
CIM	14	Dones adultes (Marroc i Gambia)	2 h	Informació .	Valoració general: 9,18
Centres De formació d'adults	4	Dones adultes (Marroc, Àfrica sudsaariana)	15 h	Formació com a referents en VIH/sida de les seves comunitats	Valoració general: 9,67
IMPEM	25	Treballadores familiars i auxiliars de la llar	3,15 h	Informació	

TIII.4

Programa Àmbit Maresme. Cursos de formació. Total assistents i tipologia (2009)

CENTRE	NBRE. ASSISTENS	POBLACIÓ	HORARI	MOTIU DE LA FORMACIÓ	GRAU DE SATISFACCIÓ
Centre Obert Salesians	15	Joves immigrants	2 h	Informació	Valoració general: 8,63
IES Mataró	50	4t ESO, 1r Batxillerat, Cicles formatius	2 grups de 2,30 h cadascun	Realitzar intervenció amb iguals. -Taula informativa, - Donar Informació al IES en l'espai de tutoria sobre el VIH/sida i recursos.	Valoració general: 8,70
IES Pla d'en Boet	61	4t ESO	2 h	Informació	Valoració general:7,90
IES Damià Campeny	73	4t ESO	2 h	Informació .	Valoració general: 7,90
Escola d'adults Els Tarongers	148	Població adulta immigrant i autòctona	14 h	Informació	Valoració general: 9
Centre joves Rocafonda	14	Joves immigrants	2 h	Informació	Valoració general: 9,25
Centre joves Rocafonda	17	Joves immigrants	2 h	Informació	Valoració general: 7,90
IMPEM	24	Treballadores familiars i auxiliars de la llar	3,15 h	Informació	Valoració general: 9,10

Font: elaboració a partir de dades de l'associació Àmbit prevenció.

C. Material distribuït

Dins del Programa de sensibilització d'Àmbit Maresme s'ha distribuït, conjuntament amb el Servei de Salut Pública, tot un seguit de material informatiu, preservatius, material de difusió, ajuda i conscienciació sobre la sida.

Programa Àmbit Maresme. Nombre i tipus de material distribuït⁽¹⁾

TIII.5	Material informatiu	2005	2006	2007	2008	2009	Total
	Fullet Estimar i gaudir de forma segura	1.755	70	50			1.875
	Fullet Et protegeixes de la Sida	433	877	425		200	1.935
	Fullet Sida surt de dubtes	138	30	30			198
	Fullet La Sida existeix hi ha una forma d'evitar-la	150					150
	Fullet La Sida es pot evitar		100	100			200
	Fullet La sida i altres infeccions de transmissió sexual		160	270	25	27	482
	Llibret Embarazo y Sida	50					50
	Llibret Per un futur sense Sida	300	242	222	185	251	1.200
	Llibret Mujer y Sida	233	80	175			488
	Llibret Les primeres vegades	224	83	120	85		512
	Tractament antirretroviral per il·letrats		10	10			20
	Manual de nutrició		10	10			20
	Manual d'educació sanitària per la prevenció de la infecció pel VIH	5	16	16			37
	Counselling sobre VIH	5	10	10			25
	Llibre Sida i Comunitat Escolar	7	15				22
	Llibre La infecció del virus en el medi sanitari	6	5	5			16
	Llibre La Sida en l'àmbit laboral	4					4
	Guia de Psicoteràpia en pacients VIH+	3	9	9			21
	Recomanacions per a la profilaxi postexposició no ocupacional a VIH	4					4
	Total material informatiu	3.317	1.717	1.452	295	478	7.259
	Material de difusió	2005	2006	2007	2008	2009	10035
	Targetes			700	1500	1500	3700
	Total material de difusió	0	0	700	1.500	1.500	3.700
	Altres tipus de material	2005	2006	2007	2008	2009	10035
	Llacets vermells	1.037	750	1.250	2.400	2.000	7.437
	Manifest Dia Mundial	20	25	40	86	30	201
	Calendaris butxaca / Funda de targeta	1.466	300	700	700	200	3.366
	Pòsters			20	50	50	120
	Total altres tipus de material	2.523	1.075	2.010	3.236	2.280	11.124
	Total materials distribuïts	5.840	2.792	4.162	5.031	4.258	22.083

(1) Aquí no es comptabilitza el nombre de preservatius distribuïts, perquè es fa en el punt dedicat al Programa d'accessibilitat a preservatius. ont: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit prevenció i del Servei de Salut Pública.

D. Formació d'agents de salut

La formació d'agents de salut en prevenció del VIH i la sida es duu a terme amb l'objectiu de promoure la informació i l'educació sanitària entre iguals i, d'aquesta manera, aconseguir disminuir la incidència del VIH i la sida entre la població procedent d'altres països.

La selecció de les agents de salut en prevenció del VIH/SIDA es fa en coordinació amb el Servei de Nova Ciutadania, el qual està en contacte amb diferents entitats i dispositius de la ciutat que treballen amb la població immigrada.

Les agents de salut fan tallers sobre prevenció del VIH i sida als centres d'acollida, a les escoles d'adults i a altres espais on es troba la població diana i convoquen a iguals per facilitar-los material de prevenció i donar-los informació sobre la prevenció del VIH i la sida i sobre els recursos disponibles a la ciutat.

Fins a l'any 2009 s'ha disposat de sis agents de salut: dues marroquines i quatre de l'Àfrica subsahariana.

TIII.6

Programa Àmbit Maresme. Formació d'agents de salut							
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Agents de salut				5	6 ⁽¹⁾	4	4

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció.

La intervenció de les agents de salut s'ha adreçat a un total de 346 persones en els darrers quatre anys.

TIII.7

Programa Àmbit Maresme. Intervenció agents de salut									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Total	
Intervenció adreçada als iguals en espais formals i informals				137	59	74	76	346	

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció.

E. Indicadors d'inserció

Segons dades de la Fundació Àmbit Prevenció, durant el 2009 s'han assessorat laboralment setze persones en el marc del Programa Àmbit Maresme. En el conjunt del període 2005-2009, se n'han assessorat 71.

TIII.8

Programa Àmbit Maresme. Assessorament laboral

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Total
Persones assessorades			8	15	17	15	16	71

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció.

F. Indicadors de participació en el programa de voluntariat

Els voluntaris i les entitats col·laboren, especialment el Dia Mundial de la Sida, en la distribució de material de prevenció i fulletons informatius entre la població en general amb l'objectiu d'incrementar el grau de sensibilització envers el VIH i la sida.

En el període 2003-2009 han participat en el programa de voluntariat d'Àmbit Maresme 61 persones a títol individual. En el darrer any hi van participar setze entitats.

TIII.9

Programa Àmbit Maresme. Participació

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Individual	10	17	16	8	10		
Entitats/dispositius		10	7	13	15	14	16

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció.

2. Programa Coneix, respecta, estima

Es tracta d'un programa de sexualitat adreçat als alumnes d'Educació Secundària Obligatòria (ESO). El programa neix a partir dels tallers de sexualitat i afectivitat que des del 1995 s'oferien a tots els alumnes del primer cicle de l'ESO. El programa consta de quatre quaderns, un per a cada nivell de l'ESO. Els objectius s'han definit pensant en el moment evolutiu dels nois i les noies i en la continuïtat del programa. Per mirar d'afavorir la participació dels alumnes, es proposen activitats a nivell

individual, en grup petit i en grup gran. Hi ha algunes activitats que van acompanyades de fitxes de treball per als alumnes i d'altres amb informació per als professors.

Durant el curs 2008-2009, el nombre d'alumnes que ha seguit el programa 'Coneix, respecta, estima' ha estat de 2.835, el 56,2% del total d'alumnes matriculats. Durant el primer trimestre d'aquest últim curs es van fer 62 tallers en el marc de l'exposició 'Treu-li suc a la sexualitat' del Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona, en la qual van participar un total de tretze centres d'educació secundària i tres centres de cicles formatius. En total, per l'exposició, hi van passar unes 1.500 persones.

Programa coneix, respecta, estima. Nombre de centres participants per nivell i curs escolar

TIII.10

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
1r d'ESO	10	12	11	6
2n d'ESO	12	12	15	10
3r d'ESO	10	11	14	6
4t d'ESO	9	11	11	10
Hi han participat els 4 cursos	7	9	8	6
Total centres participants	16	14	17	13
Total centres d'ESO (públics i concertats)	19	19	19	19
% centres d'ESO participants	84,2%	73,7%	89,5%	68,4%

TIII.11

Programa coneix, respecta, estima. Nombre d'alumnes participants per nivell i curs escolar

	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09
1r d'ESO	674	922	737	543
2n d'ESO	796	966	1.128	788
3r d'ESO	526	833	934	542
4t d'ESO	595	783	791	962
Total alumnes participants	2.591	3.504	3.590	2.835
Total alumnes d'ESO (públics i concertats)	5.174	5.111	4.964	5.047
% d'alumnes d'ESO participants	50,1%	68,6%	72,3%	56,2%

Font: elaboració a partir de dades del Servei de Salut Pública. Ajuntament de Mataró.

3. Tallers d'educació afectiva i sexualitat

El Programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva (PASSIR) és un servei que ofereix un espai d'atenció a la dona i a la parella en temes relacionats amb la sexualitat i la reproducció, a més de tenir un espai de consulta jove. Des de l'any 1993 també s'hi fan tallers d'educació afectiva i sexual adreçats a alumnes de tercer i quart d'ESO. Durant els dos darrers cursos s'han organitzat 53 tallers que han aplegat un total de 1.297 alumnes. Els 608 alumnes que han participat en els cursos del darrer any representen al voltant d'una quarta part del total d'alumnes matriculats a tercer i quart d'ESO a centres de Mataró.

Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a estudiants de tercer i quart d'ESO

TIII.12

Curs	Tallers	Participants	% alumnes de 3r i 4t d'ESO
1993-1994	18	665	
1994-1995	17	595	
1995-1996	25	875	
1996-1997	25	670	
1997-1998	16	379	
1998-1999	23	573	
1999-2000	23	580	19,82
2000-2001	21	525	18,62
2001-2002	17	471	16,91
2002-2003	20	475	17,76
2003-2004	29	643	23,87
2004-2005	29	595	23,45
2005-2006	32	750	29,14
2006-2007	27	656	25,73
2007-2008	27	689	27,42
2008-2009	26	608	24,16

Font: elaboració a partir de dades del PASSIR. ICS (CSdM).

Des de l'any 2008 s'han organitzat, conjuntament amb el Servei de Nova Ciutadania, quatre tallers adreçats a 72 dones immigrants –magrebines i subsaharianes-. Aquests tallers tindran continuïtat en els pròxims anys.

Des del PASSIR, d'ençà el 2001, s'hi han dut a terme sis tallers d'afectivitat i sexualitat amb discapacitats intel·lectuals que han aplegat un total de 54 participants. La durada aproximada d'aquests tallers ha estat d'una hora i mitja.

Tallers d'educació afectiva i sexualitat per a discapacitats intel·lectuals

TIII.13

Curs	Tallers	Participants
2001	1	11
2002	0	0
2003	1	12
2004	1	10
2005	0	0
2006	0	0
2007	1	7
2008	1	8
2009	1	6

4. Programa d'accessibilitat a preservatius

Potenciar i facilitar l'ús dels preservatius és un objectiu prioritari per a la prevenció de la infecció del VIH i la sida. Així doncs, des de l'any 1995 s'han anat diversificant els punts de distribució per facilitar l'accés als preservatius.

Condó Star

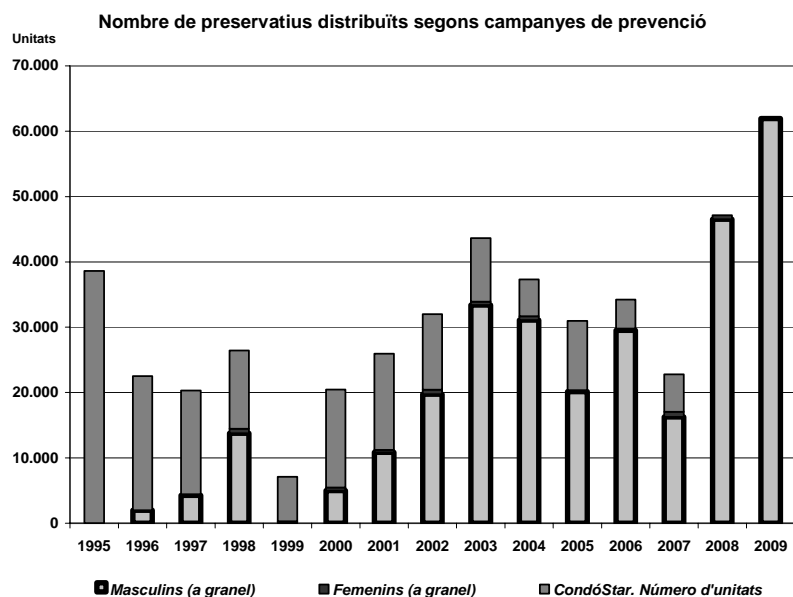
Capsa en format de paquet de tabac amb tres preservatius que es distribuïa des del 1995 i fins a la fi del 2005 a través de màquines expenedores de tabac en l'àmbit dels bars musicals i discoteques. A partir del mes de gener del 2006 –amb l'entrada en vigor de la Llei 28/2005, de 26 de desembre, en la qual es fa referència a la incompatibilitat de poder subministrar altres productes a les màquines expenedores de tabac (Article 4t)-, les capsas editades s'han facilitat als joves en espais juvenils o des del Servei d'informació del Sidral als instituts d'educació secundària.

Preservatius a granel

Preservatius femenins i masculins que es distribueixen gratuïtament des de l'any 1996 des de diversos centres i serveis sociosanitaris de la ciutat: Centre d'Atenció a les Drogodependències, Programa Àmbit Maresme, Unitat Funcional de Sida, SIDRAL, PASSIR...

Els anys 2008 i 2009 han suposat un substancial increment del nombre de preservatius distribuïts fins al punt que han arribat a marcar màxims en el conjunt de la sèrie històrica. Així, al 2009 es van distribuir 63.541 preservatius -62.065 si hi descomptem els que es van repartir a través del Programa Màquina-, xifra un 31,68% superior al 2008 i gairebé tres vegades superior a la distribuïda al 2007.

GIII.1

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Pla Municipal de Drogodependències.
 * No s'hi computen els preservatius dispensats a través de les màquines de preservatius –Programa Màquina.

Programa Màquina

En aquest apartat es computa el nombre de preservatius distribuïts a través de les màquines expenedores instal·lades a Mataró del Programa Màquina del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya. Com ja passava amb la distribució de preservatius a granel, l'any 2009 també ha suposat un increment dels preservatius distribuïts a través d'aquest programa (1.476), fet que representa una variació relativa del 21,78%. A través del Programa Màquina s'ha distribuït el 2,3% del total de preservatius repartits al 2009. La màquina expenedora que hi ha instal·lada a l'estació de RENFE ha distribuït pràcticament la meitat dels preservatius que s'han repartit a través d'aquest programa.

TIII.14

Distribució de preservatius a través del Programa Màquina. Mataró

Localització	2004		2005 ⁽¹⁾		2006		2007 ⁽²⁾		2008 ⁽³⁾		2009	
	Màquines	capses (3 U.)	Màquines	capses (3 U.)	Màquines	capses (3 U.)	Màquines*	capses (3 U.)	Màquines	capses (3 U.)	Màquines	capses (3 U.)
Port de Mataró	2	81	2	300	2	210	1	130	1	120	2	179
Casal de joves del parc	2	20	2	80	2	89	2	57	2	54	1	62
Can Solaret	2	14		4								
Poliesportiu E. Millán	2	33	2	65	2	76	1	22	1	32	1	10
Piscina Municipal. Parc	2	25	2	63	2	50	1	30				
Estació de RENFE	1	81	1	550	1	318	1	164	1	198	1	241
Total packs (3 unitats)	11	254	9	1.062	9	743	6	403	5	404	5	492

(1) 2005: es retiren les dues màquines de Can Solaret.

(2) Retirada d'una màquina del port de Mataró, del poliesportiu E. Millán i de la piscina municipal del parc.

(3) Retirada de la màquina que restava a la piscina municipal del parc.

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Programa per a la Prevenció i Assistència de la Sida. Direcció General de Salut Pública. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

5. Programa d'intercanvi de xeringues (PIX)

L'objectiu del PIX és disminuir la incidència de la infecció del VIH entre els usuaris de drogues per via parenteral i disminuir l'abandonament de xeringues a la via pública.

El programa rep la col·laboració de diversos recursos sanitaris de la ciutat: 23 farmàcies, un centre d'atenció primària i el Centre d'Atenció a les Drogodependències. Igualment, cal destacar que des de l'octubre de l'any 2008 disposa del Programa d'agents de salut d'Àmbit Prevenció que, en coordinació amb el Centre d'Atenció a les Drogodependències, efectua un

seguiment de les zones amb indicis de consum. Així doncs, dos agents de salut visiten periòdicament les zones identificades, estableixen contacte amb els usuaris i els faciliten/intercanvien el material d'injecció.

El PIX ha distribuït un total de 16.359 kits al 2008 i 13.616 al 2009. En aquest darrer any, la distribució a través de farmàcies i del CAD ha estat pràcticament idèntica. L'augment del nombre de kits distribuïts pel CAD s'explica per la posada en marxa del Programa d'agents de salut l'octubre de 2008.

Nombre de kits de xeringues distribuïts per serveis

TIII.15

Any	Farmàcies	Departaments Municipals	Centres d'atenció primària	Centre d'atenció a les drogo-dependències	Total
1994	6.826	608	0	0	7.434
1995	13.829	912	682	0	15.423
1996	9.919	36	1.014	0	10.969
1997	8.065	0	343	0	8.408
1998	9.016	0	244	800	10.060
1999	16.076	0	139	1.600	17.815
2000	15.020	0	51	1.800	16.871
2001	13.504	0	0	1.600	15.104
2002	15.358	0	0	2.200	17.558
2003	12.873	0	0	1.200	14.073
2004	8.919	0	0	1.600	10.519
2005	10.507	0	22	2.400	12.929
2006	9.271	0	376	3.400	13.047
2007	6.894	0	415	3.550	10.859
2008	11.378	0	431	4.550	16.359
2009	6.657	0	359	6.600	13.616

Font: elaboració pròpia a partir de dades de Servei de Salut Pública.

TIII.16

Actuacions dels agents de salut en zones amb indicis de consum de drogues

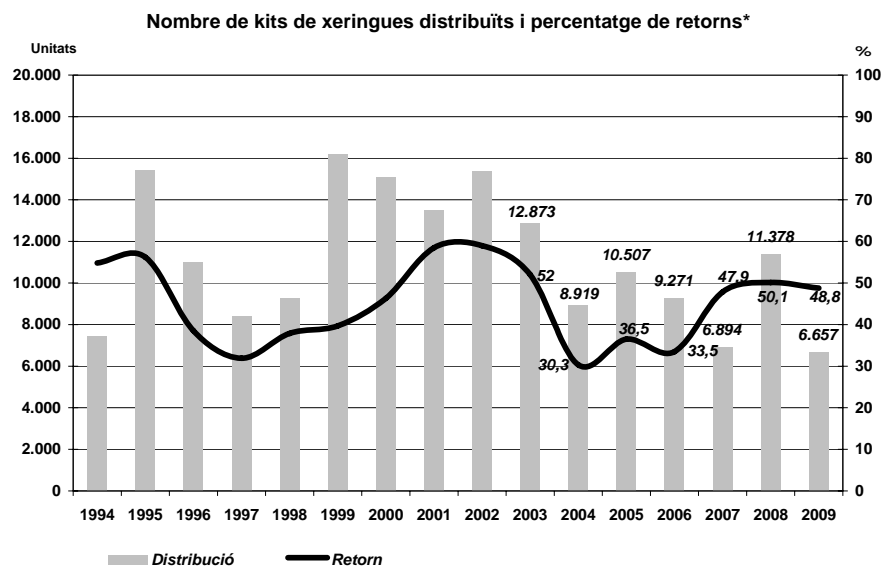
	2008	2009
xeringues intercanviades	1.282	3.748
xeringues recollides	337	628
Nombre de contactes nous	0	38

Font: elaboració a partir de dades del Programa d'agents de salut d'Àmbit Prevençió.

Pel que fa al programa a farmàcies, el total de kits de xeringues distribuïts al 2009 ha estat de 6.657, el nombre més baix de tota la sèrie històrica i clarament inferior als 11.378 distribuïts al 2008. De fet, l'inici del Programa d'agents de salut podria ser una de les causes d'aquesta disminució a farmàcies, ja que si observem la taula anterior el total de kits distribuïts al 2009 s'ha mantingut respecte dels valors registrats en els darrers anys. Per la seva banda, el percentatge de retorn a farmàcies, com ja va passar al 2008, millora respecte del que havia estat la tònica dels darrers anys i se situa en el 48,8%.

GIII.2.

*Vint de vint-i-cinc farmàcies que participen en el PIX.

Font: elaboració pròpia a partir de dades de les farmàcies de Mataró que participen en el Programa d'intercanvi de xeringues i en el Pla Municipal de Drogodependències.

Des de l'inici del PIX, la presència de xeringues a la via pública s'ha minimitzat, si bé en els darrers dos anys, davant d'un augment de la presència de xeringues a la via pública, s'han posat en marxa tot un seguit d'accions per minimitzar-ne la presència:

Acció 1.

Registre de recollida de les xeringues recollides a la via pública.

Acció 2.

Recollida higiènica i gestió dels residus.

Acció 3.

Actuació que s'efectua en casos d'urgència des del Servei de la Policia Local.

Acció 4.

Seguiment de les zones amb indicis de consum.

Acció 5.

Actuació coordinada dels diversos serveis davant la detecció de zones de consum.

Arran de les actuacions efectuades des dels diversos serveis es disposa d'un registre sistemàtic de la recollida de xeringues, bàsicament per part del Servei de Manteniment, el Servei de la Policia Local i el Centre d'Atenció a les Drogodependències. A les zones amb indicis de consum s'ha incrementat la neteja i s'ha establert contacte amb els usuaris de drogues amb l'objectiu de reduir els danys relacionats amb el seu ús, facilitar la recollida de xeringues i posar-los en contacte amb els recursos de tractament.

Recollida de xeringues per serveis. Mataró 2006-2009

TIII.17

	2006	2007	2008	2009
Servei de la Policia Local	65	165	86	46
Servei de Manteniment		70	367	167
Centre d'atenció a les drogodependències			787	628
Servei de Salut Pública			4	12
Total	65	235	1.244	853

Font: elaboració a partir de dades dels respectius serveis.

Recollida de xeringues per part del Servei de Manteniment. Mataró (1993-2009)

TIII.18

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	2007*	2008	2009
Mataró	496	294	374	235	343	162	70	367	167

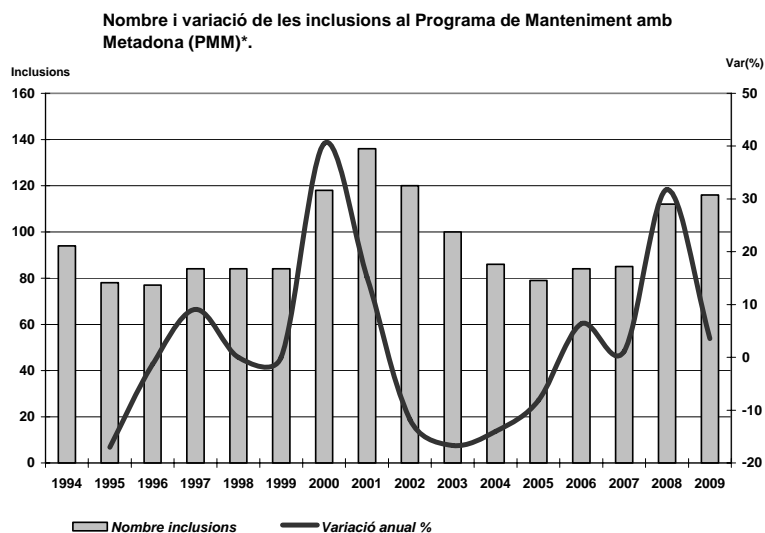
Font: elaboració a partir de dades del Servei de Manteniment.

6. Programa de manteniment amb metadona

A. Nombre d'inclusions

Després d'un període -entre 2004 i 2007- de relativa estabilitat en el nombre d'inclusions dins del Programa de manteniment amb metadona (PMM), els dos darrers anys se n'ha registrat un clar augment. Així, s'ha passat de les 85 inclusions al 2007 a les més de 110 al 2008 i 2009. L'increment registrat en els dos darrers anys recolza la percepció del Centre d'atenció de drogodependències de Mataró d'un augment de l'oferta de heroïna en el període recent.

GIII.3.

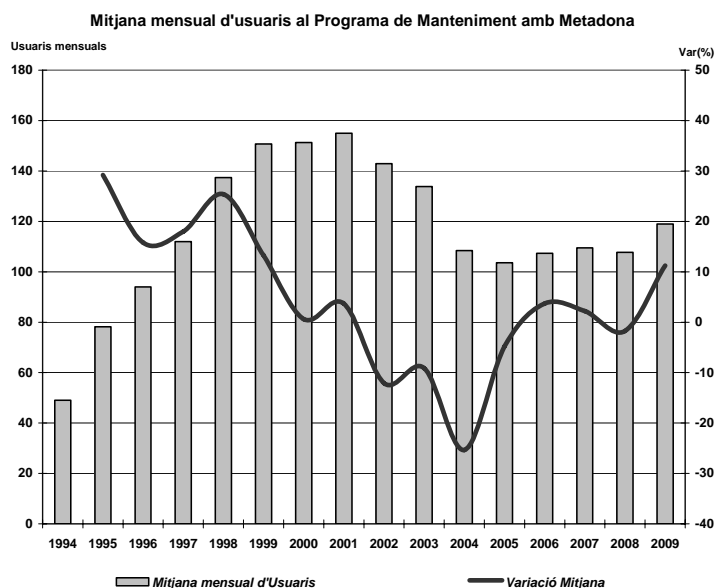

* A partir de 2002 s'afegeixen les inclusions al PMM de farmàcies.
 Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD).

B. Nombre d'usuaris

La mitjana mensual de persones usuàries del PMM s'ha incrementat fins als 119 efectius al 2009, la qual cosa representa una variació relativa de l'11,3% respecte d'un any abans. Aquesta mitjana és el registre més elevat des de l'any 2003 i és la més gran fora del període 1998-2003.

GIII.4

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD).

7. Formació d'usuaris en actiu

En el període 2001-2009, el Centre d'Atenció a les Drogodependències (CAD) ha organitzat un total de 104 tallers adreçats a usuaris en actiu, amb un total de 254 participants i 959 assistències.

TIII.19

Centre d'atenció a les drogodependències. Formació d'usuaris en actiu

	Tallers	Participants	Assistències
2001	12	36	97
2002	12	20	107
2003	12	20	107
2004	0	0	0
2005	16	41	167
2006	12	30	108
2007	12	30	102
2008	12	34	123
2009	16	43	148

8. Protocol de coordinació assistencial

El Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró marca com a objectiu prioritari disposar d'un protocol de col·laboració entre els diferents nivells assistencials per tal de garantir la continuïtat assistencial i millorar l'adherència al tractament. Així, durant l'any 2007 es va crear un grup de treball la missió del qual és elaborar un protocol que defineixi les accions a desenvolupar des dels diversos nivells d'assistencials hospitalari i extrahospitalari .

La proposta inclou les estratègies de coordinació entre serveis, la formació dels professionals implicats i l'avaluació de l'adherència.

A. Formació als equips d'atenció primària i als professionals de les farmàcies comunitàries

A l'octubre de 2008 es van iniciar les accions informatives amb una primera sessió adreçada a les farmàcies comunitàries. La sessió, a càrrec de la Unitat Funcional de Sida del Servei de Medicina Interna i del Servei de farmàcia de Hospital de Mataró, es va centrar en el tractament antiretroviral i les interaccions medicamentoses.

Al llarg del 2009 s'han dut a terme tot un seguit de sessions de formació sobre diagnòstic precoç de la infecció pel VIH, a càrrec de metges de família formats en el Taller de diagnòstic precoç de la infecció pel VIH a l'APS. Aquestes sessions,

organitzades per la CAMFIC i amb el suport del Departament de Salut de la Generalitat, s'han dut a terme a cada centre d'atenció primària i s'han adreçat als professionals del centre i a les farmàcies de la zona.

A les taules adjuntes s'indica el percentatge d'assistència i la valoració de les sessions per part dels assistents. Pel que fa a l'assistència es mou en un rang entre el 55,5% i el 100%, mentre que les valoracions de les sessions ens situen la mitjana de satisfacció en un 7,5 sobre 10.

Sessions informatives del Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró

TIII.20

Any	Actuació	Col·lectiu	Assistents	Servei Formador*	Valoració
2008	Sessió informativa sobre la infecció pel VIH/sida: el tractament antiretroviral i les interaccions medicamentoses	farmàcies	23 assistents d'11 farmàcies (33,3%)	UFS. Hospital de Mataró. SF del CSdM	18 qüest. (78,3%) Mitjana valoració 8,4 100% satisfacció ≥7

Font: elaboració a partir de dades del Servei de Salut Pública.

TI.II.21

Sessions de formació sobre diagnòstic precoç de la infecció pel VIH. Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró 2009

CAP	Actuació	Col·lectiu	Assistents	Servei Formador*	Valoració
ABS1	Sessió 1	EAP Farmàcies	25 assistents 22 EAP (91,6%) 3 farmàcies	Metge EAP UFS AP	20 qüest. (80%) Mitjana valoració 6,7 60% satisfacció ≥ 7
	Sessió 2		20 assistents 19 EAP (79,2%) 1 farmàcia		20 qüest. (100%) Mitjana valoració 7,4 75% satisfacció ≥ 7
ABS2	Sessió 1	EAP Farmàcies	15 assistents 14 EAP (93,3%) 1 farmàcia	Metge EAP UFS AP	13 qüest. (86,6%) Mitjana valoració 8,8 100% satisfacció ≥ 7
	Sessió 2		20 assistents 16 EAP (100%) 2 farmàcies		13 qüest. (72,2%) Mitjana valoració 9 100% satisfacció ≥ 7
ABS3	Sessió 1	EAP Farmàcies	21 assistents 21 EAP (87,5%) Cap farmàcia	Metge EAP UFS AP	14 qüest. (66,6%) Mitjana valoració 7,6 78,6% satisfacció ≥ 7
	Sessió 2		18 assistents 16 EAP (66,6%) 2 farmàcies		16 qüest. (88,8%) Mitjana valoració 7,2 68,7% satisfacció ≥ 7
ABS4	Sessió 1	EAP Farmàcies	24 assistents 23 EAP (92%) 1 farmàcia	Metge EAP UFS AP	15 qüest. (62,5%) Mitjana valoració 7,1 80% satisfacció ≥ 7
	Sessió 2		23 assistents 22 EAP (88%) 1 farmàcia		23 qüest. (100%) Mitjana valoració 6,6 60,8% satisfacció ≥ 7
ABS5	Sessió 1	EAP Farmàcies	24 assistents 22 EAP (84,6%) 2 farmàcies	Metge EAP UFS AP	15 qüest. (62,5%) Mitjana valoració 7,1 73,3% satisfacció ≥ 7
	Sessió 2		27 assistents 25 EAP (96,1%) 2 farmàcies		10 qüest. (27,03%) 1 erroni Mitjana valoració 7 55,5% satisfacció ≥ 7
ABS6	Sessió 1	EAP Farmàcies	21 assistents 16 EAP (66,6%) 5 farmàcies	Metge EAP UFS AP	15 qüest. (71,4%) Mitjana valoració 7,9 93,3% satisfacció ≥ 7
	Sessió 2		19 assistents 16 EAP (66,6%) 3 farmàcies		13 qüest. (44,8%) 1 erroni Mitjana valoració 7,9 91,6% satisfacció ≥ 7
ABS7	Sessió 1	EAP Farmàcies	25(?) assistents EAP: llista no lliurada 4 farmàcies	Metge EAP UFS AP	21 qüest. (84%?) Mitjana valoració 7,6 85,7% satisfacció ≥ 7

Font: elaboració a partir de dades del Servei de Salut Pública.

B. Informació sobre recursos de la ciutat

El fullet 'NO IGNORIS LA SIDA, tens serveis molt a prop teu' vol garantir que la població en general tingui coneixement dels recursos d'informació, atenció i tractament del VIH/sida a Mataró i de les prestacions que s'ofereixen des dels diversos serveis de la ciutat.

Al 2009 s'han distribuït un total de 3.830 fullets, el 44,39% dels quals a través de les àrees bàsiques de salut i el 37,86%, de farmàcies.

Distribució del fullet de recursos del Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró

TIII.22

Entitats distribuïdores	4rtrm.2008		2009	
	Nombre	%	Nombre	%
Farmàcies (33)	825	86,84	1.450	37,86
ABS (7)			1.700	44,39
Àmbit Prevenció			280	7,31
PASSIR	100	10,53		
Unitat de SIDA			300	7,83
Altres	25	2,63	100	2,61
Total	950	100	3.830	100

Font: elaboració a partir de dades del Servei de Salut Pública.

En aquest punt cal destacar que des del Servei de Nova Ciutadania es va elaborar el fullet 'CUIDA'T. SALUT I HIGIENE A LES RELACIONS PERSONALS. QUÈ CAL SABER DE LA SIDA?' amb l'objectiu de sensibilitzar i prevenir el VIH/sida en els col·lectius d'estrangers majoritaris a la nostra ciutat i, especialment, en aquells que tenen problemes de competència lingüística. Per aquesta raó, es tracta d'un material en què es potencia la imatge, amb missatges molt clars. És un material per donar en mà, acompanyat d'una explicació del professional, i no pas per deixar com a fullet de difusió. Els fullets estan editats en català i castellà, amb il·lustracions que el fan específic per a diversos col·lectius de receptors -subsaharians, marroquins i xinesos-. Només en el cas dels xinesos s'ha optat per incloure text en el seu idioma, atès que la majoria de persones d'aquest col·lectiu que viuen a la nostra ciutat estan alfabetitzats en mandarí.

La distribució del fullet, des de la seva edició, ha seguit una línia ascendent en consonància amb el treball efectuat amb els equips d'atenció primària i les farmàcies comunitàries.

TIII.23

Distribució del fullet de prevenció de la sida entre poblacions de nacionalitat estrangera

	Magrebina	Subsahariana	Xinesa
2007-2008	680	670	250
2008-2009	1.035	1.035	810
2009-2010	1.705	1.695	1.300
Total	3.420	3.400	2.360

Font: elaboració a partir de dades del Servei de Nova Ciutadania.

9. Programa d'intervenció amb treballadores sexuals

L'objectiu del programa és prevenir el possible contagi del virus del VIH a través de les relacions sexuals. Per assolir aquest objectiu, una infermera i una agent de salut contacten setmanalment amb les treballadores sexuals al seu lloc de treball per tal de facilitar-los informació sociosanitària i material de prevenció.

En els dos anys de funcionament del programa, la Fundació Àmbit Prevenció ha contactat amb 44 treballadores sexuals. D'aquestes 44 treballadores, 13 han estat contactades en el darrer any. Per nacionalitats, 6 treballadores tenien nacionalitat espanyola i 38, estrangera. Les taxes sobre la població empadronada a Mataró de cada nacionalitat mostra la sobrerrepresentació que la majoria d'elles presenta en aquest col·lectiu, amb un cas especialment clar com és el de les treballadores nigerianes.

TIII.24

Programa d'intervenció amb treballadores sexuals

	2008	2009
Nombre de treballadores sexuals contactades a la via pública	31	44
Nombre de contactes nous amb treballadores sexuals a la via pública	31	13
Nombre de locals	2	2
Nombre de pisos on es fa intervenció	1	3

Font: elaboració a partir de dades de la Fundació Àmbit Prevenció.

TIII.25

Distribució per lloc d'origen de les treballadores sexuals (via pública)⁽¹⁾

	2008		2009		Total		Taxa(‰)/ total dones de cada nacionalitat
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%	
Nigèria	15	48,39	5	38,46	20	45,45	2.666,67
Romania	9	29,03			9	20,45	51,87
Espanya	2	6,45	4	30,77	6	13,64	0,12
Guinea			2	15,38	2	4,55	41,67
Gàmbia	2	6,45			2	4,55	5,93
Albània	1	3,23	1	7,69	2	4,55	1.333,33
Bulgària	2	6,45			2	4,55	85,11
Marroc			1	7,69	1	2,27	0,31
Total	31	100	13	100	44	100	0,73

(1) Càlcul anual de contactes nous.

Font: elaboració a partir de dades de Fundació Àmbit Prevenció.

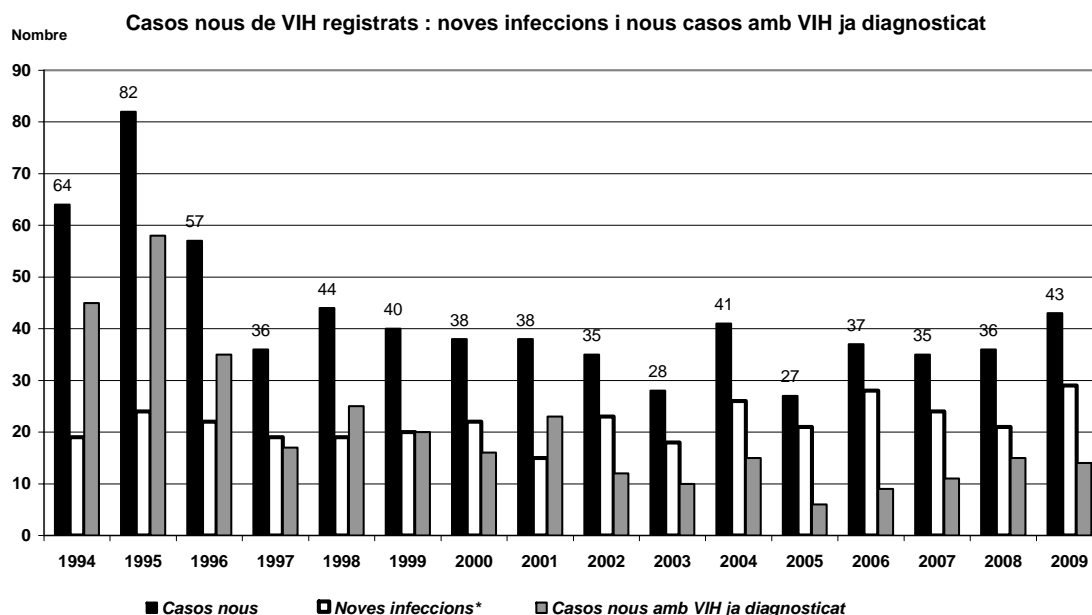
IV. Indicadors de detecció, tractament i assistència

1. Nous casos de VIH i de sida

A. Nous casos de VIH: noves infeccions de VIH i nous casos de VIH ja diagnosticats a l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró¹

D'acord amb les dades subministrades per la Unitat Funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró, dins de l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró⁽¹⁾, al 2009 s'hi van registrar 43 casos nous d'infecció del VIH. D'aquests nous casos, 29 corresponien a noves infeccions i 14 ja havien estat diagnosticats en altres centres sanitaris.

GIV.1

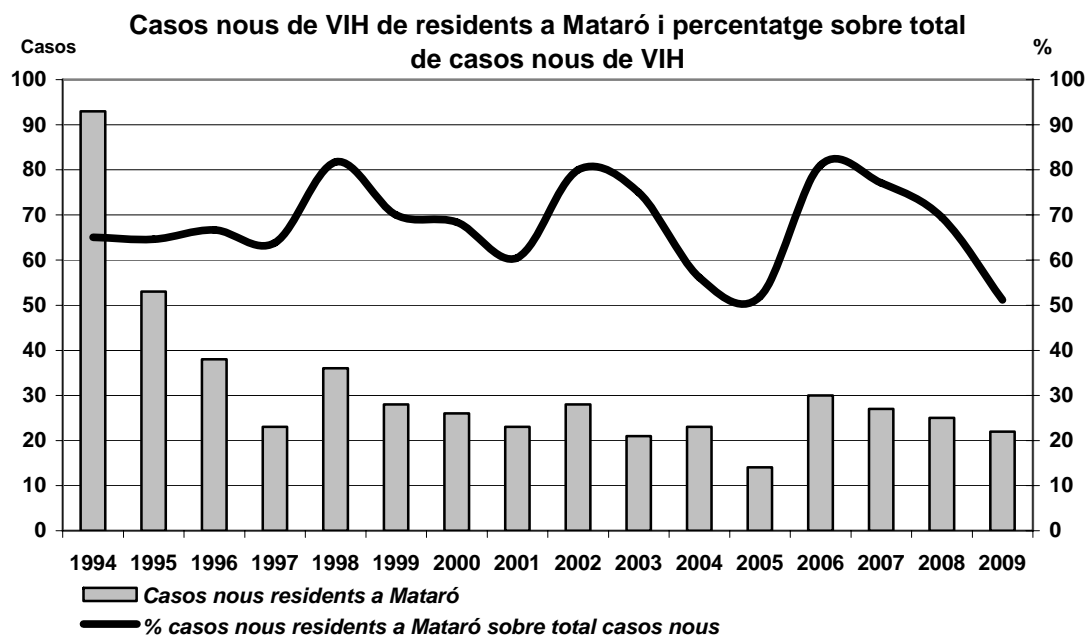
* Es considera una nova infecció: malalts amb primera visita a la unitat i data de primer VIH positiu entre l'1 de setembre de l'any anterior i el 31 de desembre de l'any avaluat.
 Font: elaboració a partir de dades de la Unitat Funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró.

¹ L'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró està constituïda pels municipis d'Arenys de Mar, Arenys de Munt, Argentona, Cabrera, Cabriels, Caldes d'Estrac, Dosrius, Mataró, Òrrius, Premià de Dalt, Premià de Mar, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Vicenç de Montalt, Vilassar de Dalt i Vilassar de Mar. Població total: superior a 200.000 habitants.

B. Noves infeccions de VIH entre residents a Mataró

Els anys 2008 i 2009, la Unitat funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró va registrar un total de 25 i 22 casos nous de VIH entre els residents a Mataró. Aquest nombre de casos representa un 69,44 i un 51,16% sobre el total, respectivament. En el cas de les noves infeccions, les 16 registrades entre residents de la ciutat representen el 55,17% del total de l'àrea d'influència.

GIV.2

* Es considera una nova infecció: malalts amb primera visita a la unitat i data de primer VIH positiu entre l'1 de setembre de l'any anterior i el 31 de desembre de l'any avaluat.
 Font: elaboració a partir de dades de la Unitat Funcional de la Sida de l'Hospital de Mataró.

C. Nous casos de sida

Al 2009 s'han registrat setze casos nous de sida en l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró. Per al conjunt del període 2005-2009 s'hi computa un total de 71 casos. Els nous casos de sida que d'entrada han desenvolupat la malaltia o ho han fet al llarg del primer any han estat vuit al 2008 i dotze al 2009. Aquest nombre total de casos ens dóna un percentatge de diagnosi tardana de les noves infeccions de VIH del 38,1% i el 41,4% respectivament.

TIV.1.

Nombre anual de nous casos de sida respecte al total de casos de VIH en seguiment actiu

	Nous casos sida	Casos VIH en seguiment	%
2005	18	405	4,4
2006	11	434	2,5
2007	15	443	3,4
2008	11	465	2,4
2009	16	492	3,3

Nous casos de sida, que d'entrada han desenvolupat la malaltia o ho han fet en el decurs del primer any, sobre noves infeccions de VIH

	Noves infeccions com a sida	Noves infeccions de VIH	% diagnosi tardana
2005	7	21	33,3
2006	10	28	35,7
2007	8	24	33,3
2008	8	21	38,1
2009	12	29	41,4

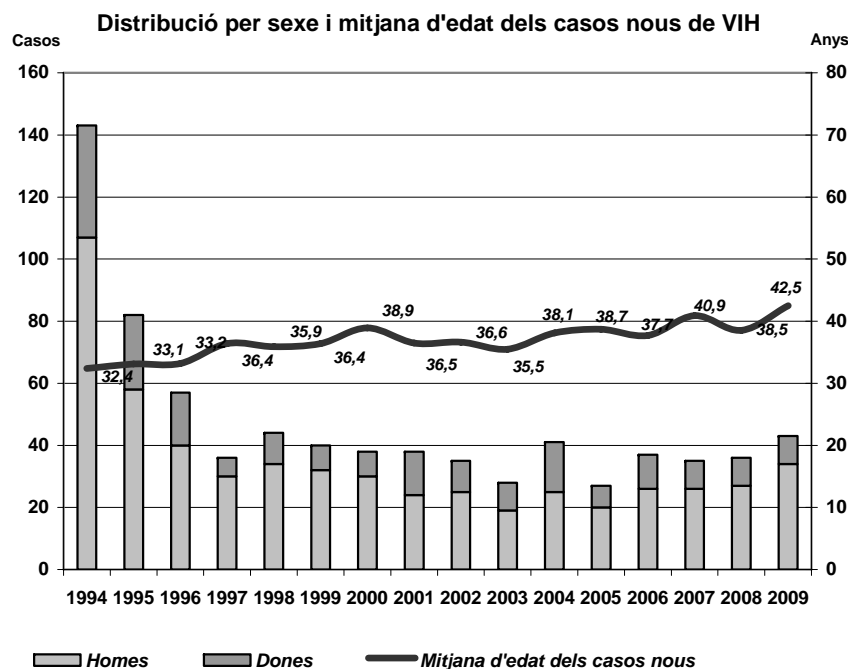
TIV.2.

Font: elaboració a partir de dades subministrades per la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

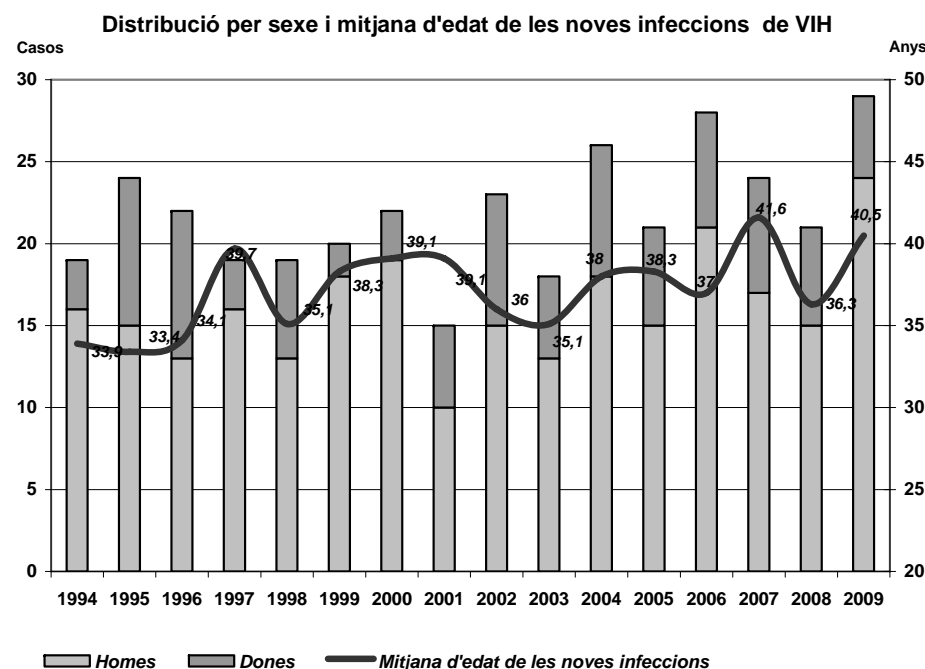
D. Distribució anual per sexe i edat dels nous casos de VIH i de les noves infeccions de VIH

La distribució per sexe dels 43 casos de VIH és de 34 homes i 9 dones. Aquesta major incidència entre els homes que no pas entre les dones és una constant en tota la sèrie. La mitjana d'edat dels nous casos és de 42,5 anys, 5,5 anys superior a la que s'obté per al conjunt de la sèrie. En el cas de les noves infeccions es repeteixen les mateixes característiques. Així, són els homes -amb 24 casos- els que representen el 82,6% de les noves infeccions. La mitjana d'edat dels casos registrats el 2009 és de 37,22 anys, 3,29 anys superior a la del conjunt de la sèrie històrica.

GIV.3

GIV.4

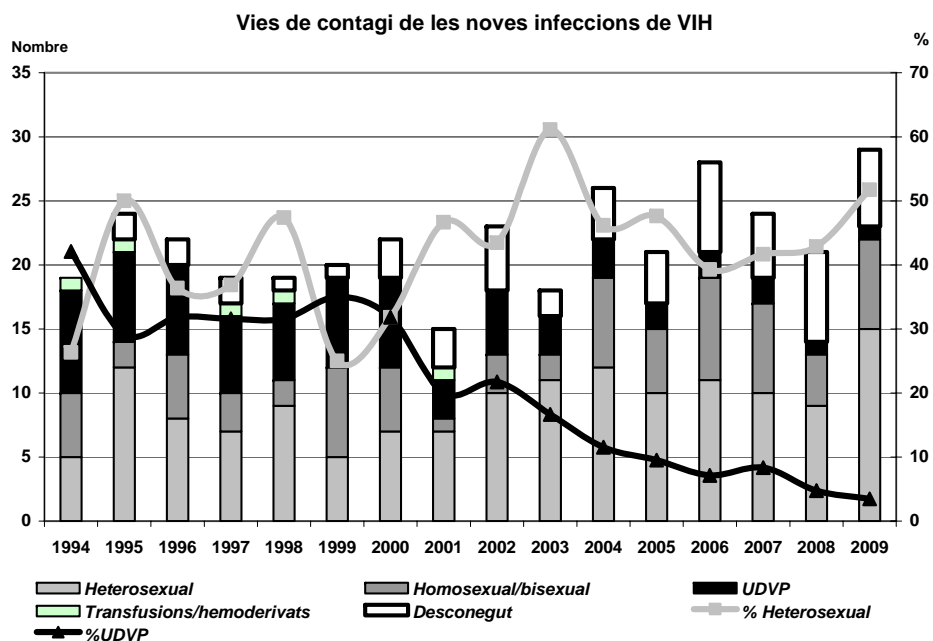

Font: elaboració a partir de dades subministrades per la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

E. Vies de contagi de les noves infeccions de VIH

En l'actualitat, les vies principals de contagi són les relacions sexuals, tant si són heterosexuales com homosexuals/bisexuals. Un exemple d'això és la distribució dels casos de noves infeccions de VIH registrats al 2009. Mentre que tan sols s'ha registrat un cas per via parenteral, se n'han registrat quinze per relacions heterosexuales, set per relacions homosexuals/bisexuals i sis per via desconeguda. Aquesta última dada s'afegeix perquè amb molta probabilitat també es tracta de casos d'infecció per via sexual no declarada.

GIV.5

Font: elaboració a partir de dades subministrades per la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

2. Proves de detecció del VIH

La prova de detecció del VIH és una analítica de sang que detecta la presència d'anticossos contra el virus de la immunodeficiència humana. A Mataró hi ha diversos serveis sanitaris on es pot efectuar la prova: centres d'atenció primària, programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva, telèfon de la prova anònima a l'Hospital de Mataró i, des de l'any 2009, a quatre farmàcies.

A. Prova de detecció als centres d'atenció primària i a l'Hospital de Mataró

El fet que en els dos darrers anys el laboratori de l'Hospital de Mataró hagi estat l'encarregat d'analitzar totes les proves del VIH de totes les àrees bàsiques de salut de Mataró, amb independència de la seva adscripció institucional a l'ICS o al CSdM, permet explicar l'increment tan significatiu en el nombre de proves que s'hi analitzen. El nombre total de positius registrats al 2008 ha estat de 26 positius, mentre que al 2009 ha estat de 37, el nombre més elevat de tota la sèrie disponible. En el cas de les proves anònimes del VIH efectuades per la Unitat Funcional de Sida, el nombre de casos positius en el període 2006-2009 continua sent zero.

TIV.3

Nombre anual de proves de VIH efectuades pel laboratori de l'Hospital de Mataró i percentatge de positius

Any	Total proves	positius	%
2005	2.461	17	0,69
2006	2.396	28	1,17
2007	2.940	22	0,75
2008*	6.523	26	0,40
2009	6.105	37	0,61

Font: elaboració a partir de dades subministrades per la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró.

TIV.4

Nombre anual de proves anònimes de VIH efectuades per la Unitat Funcional de Sida i percentatge de positius

Any	Total proves	positius	%
2006	20	0	0,00
2007	31	0	0,00
2008	23	0	0,00
2009	20	0	0,00

B. Test ràpid del VIH a les farmàcies

El Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya i el Col·legi de Farmacèutics de Barcelona van iniciar, a l'abril de 2009, la prova ràpida del VIH a les farmàcies amb l'objectiu de facilitar l'accés a la prova i evitar el retard en el diagnòstic. Així, amb només 15 minuts i de manera gratuïta, hom pot saber el resultat d'aquesta prova. El programa es duu a terme a 36 farmàcies de 22 ciutats

de la província de Barcelona. A Mataró, hi ha quatre farmàcies que participen en el programa. Els farmacèutics participants van rebre una formació específica tant per a la realització de la prova com per a la comunicació dels resultats. A cada ciutat estan coordinats amb el centre hospitalari de referència, que en el cas de Mataró és la Unitat Funcional de Sida de l'Hospital de Mataró, a més d'altres serveis d'informació i tractament de la ciutat.

L'any 2009, a Mataró es van fer 177 proves -128 homes i 49 dones- que representen el 9,82% sobre el total de proves realitzades a Catalunya. A Mataró no hi ha cap prova que donés positiu. En canvi, a Catalunya se'n van fer 1.802, 15 de les quals van donar positiu.

La distribució per sexe de les proves realitzades a Mataró i Catalunya és molt similar. Una mica més d'una quarta part l'han feta dones. La mitjana d'edat se situa en 34,3 anys a Mataró i en 33,5 anys a Catalunya.

Distribució per sexe del test ràpid de farmàcies. 2009

TIV.5

	Mataró		Catalunya	
	Nombre	%	Nombre	%
Homes	128	72,32	1.293	72,44
Dones	49	27,68	492	27,56
Total	177	100	1.785	100

Distribució per trams d'edat del test ràpid de farmàcies. 2009

TIV.6

	Mataró		Catalunya	
	Nombre	%	Nombre	%
Fins a 19 anys	14	8,14	51	2,90
20-29 anys	42	24,42	614	34,91
30-39 anys	67	38,95	736	41,84
40-49 anys	34	19,77	243	13,81
50-59 anys	8	4,65	68	3,87
>59 anys	7	4,07	47	2,67
Total	172	100	1.759	100

Font: Programa per a la Prevenció i l'assistència de la Sida. Departament de Salut.

De les 177 proves, tretze van ser demandades per persones amb nacionalitat estrangera resident a Mataró: cinc de països de la Unió Europea, cinc de l'àrea subsahariana i del nord d'Àfrica i tres de l'Amèrica Llatina. A Catalunya, el nombre de proves persones de nacionalitat estrangera va ser de 116. El major nombre correspon a nacionals d'Argentina, Colòmbia, França i Equador.

El motiu principal pel qual s'ha demanat fer aquest test ha estat una pràctica sexual de risc. A Mataró, el 72,53% de les proves amb un motiu declarat és per una pràctica sexual de risc, percentatge que podria ser superior en cas d'afegir el veritable motiu d'altres proves que ara no apareixen amb un motiu definit. No s'ha registrat cap cas de demanda per ús compartit de xeringues.

Motiu pel qual es demana el test ràpid de farmàcies. 2009

TIV.7

	Mataró		Catalunya	
	Nombre	%	Nombre	%
Practica sexual de risc	132	72,53	1.586	89,81
<i>Heterosexual</i>	71	39,01	995	56,34
<i>Homosexual</i>	18	9,89	181	10,25
<i>Desconeguda</i>	43	23,63	410	23,22
UDVP	0	0,00	6	0,34
Altres	50	27,47	174	9,85
Total	182	100	1.766	100

* El total de Mataró és major de 177 perquè hi ha alguns casos que van senyalar més d'una pràctica de risc.

Font: Programa per a la Prevenció i l'assistència de la Sida. Departament de Salut.

3. Nombre d'afectats i familiars atesos en el programa de suport psicològic

D'acord amb les dades facilitades per la Fundació ÀMBITprevenció, el 2009 s'ha donat suport psicològic a 34 persones (26 afectades i 8 familiars). Des de l'inici del Programa de suport psicològic s'han atès 236 persones, de les quals 180 eren afectats i 56 familiars.

TIV.8

Programa de suport psicològic

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Total
Afectats	26	34	30	27	20	17	26	180
Familiars	9	5	4	4	16	10	8	56
Total	35	39	34	31	36	27	34	236

Font: elaboració a partir de dades subministrades per Fundació Àmbit Prevenció.

V. Conclusions

Indicadors de la incidència del VIH i la sida

- En el període 2001-2008, el CEEISCAT ha registrat un total de 72 casos de sida entre els residents a Mataró (46 homes i 26 dones). El percentatge de defuncions per sexes dels casos diagnosticats dins d'aquest mateix període ha estat del 10,9% en el cas dels homes i del 19,2% en el de les dones. Pel que fa als casos de VIH entre residents de Mataró, en el període 2001-2008 el CEEISCAT n'ha registrat 140 (95 d'homes i 45 dones).
- En la darrera dècada s'observa com guanya protagonisme en el contagi de la sida les relacions sexuals per sobre de la via parenteral. En el cas dels homes, les relacions heterosexuales expliquen el 56,52% del total de contagis i les relacions homosexuals i/o bisexuals, el 15,22%. En el cas de les dones, les relacions heterosexuales expliquen el 69,2% dels contagis.
- La impossibilitat de poder disposar de dades sobre la incidència del VIH i la sida entre la població estrangera a nivell local justifica la incorporació en l'informe de les dades de Catalunya. Les dades posen en evidència un progressiu increment del pes de la població de nacionalitat estrangera sobre els nous diagnòstics de VIH, ja que passa d'un 24,4% l'any 2001 a un 47,2% l'any 2008. El pes sobre els casos de contagi de la sida segueix una evolució similar. Així, aquests passen de representar el 2,1% en el període 1981-1985 al 31,6% l'any 2008.

Indicadors d'activitat preventiva i informativa

- Al llarg del període 2003-2008, en el marc del Programa Àmbit Maresme, han rebut formació 1.288 persones, 770 de les quals eren alumnes de tercer i quart d'ESO, primer i segon de batxillerat i cicles formatius.
- En el període 2005-2009 s'han distribuït un total de 22.083 documents d'informació i difusió relacionats amb el VIH i la sida, tal com posen de manifest les dades de la Fundació Àmbit Prevenció i del Servei de Salut de l'Ajuntament de Mataró.
- En el marc del Programa Àmbit Maresme, entre 2006 i 2009, s'han format sis agents de salut que tenen l'objectiu de promoure la informació i l'educació sanitària entre iguals per aconseguir una disminució de la incidència del VIH i la sida entre la població estrangera. La intervenció dels agents de salut s'ha adreçat, en el període esmentat, a 346 persones.
- En el període 2003-2009 han participat en el programa de voluntariat d'Àmbit Maresme 61 persones a títol individual. En el darrer any hi van participar setze entitats.

- Al llarg del curs 2008-2009, el nombre d'alumnes que han seguit el programa 'Coneix, respecta, estima' ha estat de 2.835, el 56,2% del total d'alumnes matriculats. Durant el primer trimestre d'aquest últim curs es van fer 62 tallers en el marc de l'exposició 'Treu-li suc a la sexualitat' del Servei de Salut Pública de la Diputació de Barcelona, en el qual van participar un total de tretze centres d'educació secundària i tres centres de cicles formatius. En total, per l'exposició, hi van passar unes 1.500 persones.
- En el marc del Programa d'atenció a la salut sexual i reproductiva (PASSIR) s'organitzen tallers d'educació afectiva i sexualitat adreçats a estudiants de tercer i quart d'ESO. En els dos darrers cursos s'han realitzat un total de 53 tallers. En el darrer curs hi han assistit 608 alumnes, que representen una quarta part dels alumnes matriculats a centres de Mataró d'aquests dos cursos.
- L'any 2009, el Programa d'accessibilitat als preservatius n'ha distribuït 62.065, el nombre més elevat que es computa de tota la sèrie històrica. A través del Programa màquina, se n'han distribuït 1.476.
- Si bé el nombre de jocs de xeringues distribuïts al 2009 dins del marc del Programa d'intercanvi de xeringues (PIX) ha estat similar al d'altres anys (13.616), sí que hi ha hagut canvis pel que fa al volum de xeringues intercanviades per cada entitat/servei participant. Així, la posada en marxa del Programa d'Agents de Salut de la Fundació Àmbit Prevenció, en coordinació amb el Centre d'Atenció a les Drogodependències, ha suposat un increment del pes d'aquesta darrera entitat sobre el total de xeringues intercanviades, alhora que explica la disminució experimentada en la dispensació a les farmàcies. Així mateix, cal apuntar que el percentatge de devolució de jocs a les farmàcies ha experimentat una significativa millora respecte dels valors assolits al llarg dels darrers anys i se situa en el 48,8%.
- La posada en marxa del Programa d'agents de salut també ajuda a comprendre la disminució del nombre de xeringues recollides pel Servei de la Policia Local i el de Manteniment al 2009 respecte a les recollides al 2008.
- En els dos darrers anys, el Programa de manteniment amb metadona ha registrat un increment en el nombre de inclusions: 112 a 2008 i 116 al 2009. El total d'inclusions fetes a aquest programa per part de les farmàcies de Mataró en el període 2005-2009 ha estat de 33. Aquest increment recolza la percepció que es té des del Centre d'atenció a les drogodependències de Mataró que en els dos darrers anys s'ha produït un increment de l'oferta d'heroïna a la ciutat.

- En el marc del Protocol de coordinació assistencial es van fer dues sessions de formació a cada àrea bàsica de salut sobre diagnòstic precoç de la infecció del VIH. El total de participants, entre membres dels equips d'atenció primària i farmàcies, va ser de 155 professionals a la primera sessió i 127 a la segona.
- Al llarg del 2009 s'han distribuït un total de 3.830 fullets informatius del Pla d'actuació sobre el VIH i la sida a Mataró 'NO IGNORIS LA SIDA, tens els serveis molt a prop teu'. Així mateix, des del Servei de Nova ciutadania s'ha elaborat un fullet adreçat als col·lectius estrangers majoritaris a la ciutat i amb especials problemes de competència lingüística. D'aquest fullet, l'any 2009, se n'han distribuït 4.700 exemplars.
- En els dos darrers anys, el Programa d'intervenció amb treballadores sexuals ha contactat amb 44 d'elles, que desenvolupaven la seva activitat a la via pública. Un tret destacat és la sobrerrepresentació que dins d'aquest col·lectiu tenen determinades estrangeres, amb una presència insignificant entre la població de nacionalitat estrangera que resideix a la ciutat.

Indicadors de detecció, tractament i assistència

- Segons dades de la Unitat Funcional de Sida, en l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró, al 2009 s'hi han registrat 43 casos nous de VIH (29 noves infeccions i 14 casos ja diagnosticats per altres centres sanitaris). El 51,16% d'aquests casos són de residents a Mataró. Així mateix, al 2009, en l'àrea d'influència de l'Hospital de Mataró s'han registrat 16 casos nous de sida.
- Els nous casos de sida, que d'entrada han desenvolupat la malaltia o ho han fet al llarg del primer any, han estat vuit al 2008 i dotze al 2009. Aquest nombre de casos ens dona un percentatge de diagnosi tardana de les noves infeccions de VIH del 38,1 i el 41,4% respectivament.
- A través de les dades de la Unitat Funcional de Sida es confirma el protagonisme de les relacions sexuals com a via principal de contagi del VIH. Al 2009, mentre tan sols es registrava un cas de contagi a través de via parenteral, se'n registraven 28 a través de relacions sexuals, declarades o no.
- L'any 2008, sobre un total de 6.523 proves, s'hi ha registrat un total de 26 positius, mentre que al 2009, sobre un total de 6.105, se n'han registrat 37. En el període 2006-2009 no s'ha registrat cap positiu en les proves anònimes del VIH efectuades per la Unitat Funcional de Sida.

- A Mataró, l'any 2009, no s'ha registrat cap positiu en les 177 proves realitzades a través del test ràpid del VIH a les farmàcies. La prova és demanada principalment per homes (38,95%) que tenen entre 30-39 anys i el motiu principal per sol·licitar el test són les pràctiques sexuals de risc.
- El total de persones que durant el període 2003-2009 han rebut suport psicològic en el marc del Programa Àmbit Maresme ha estat de 236, 180 de les quals eren afectats i 56, familiars.

